

Den viktigste frontlinjen

Taler

Eirik Newth

Dato

1 august 2011

Sted

Tromøya

Omstendigheter

Unge Venstres sommerleir

- 1 Jeg hadde opprinnelig planlagt å snakke om liberal politikk i et fremtidsperspektiv på denne sommerleiren. Men for ti dager siden befant jeg meg utenfor blokka vi bor i på Tøyen, sammen med sønnen min, da et voldsomt brak som fikk det til å riste i vinduene avbrøt leken. Noen minutter senere hørte jeg sirenene som fortalte meg at Norge ikke ville bli helt det samme igjen.

- 10 Det som har skjedd påvirker selvsagt formen på det jeg skal si i kveld. Normalt snakker jeg uten manus, for eksempel, men i dette tilfellet har jeg valgt å lese høyt, rett og slett fordi det er vanskelig å samle tankene i en stund som denne. Det er en del temaer jeg ikke kommer inn på, det blir mindre fokus på konkret politikk, og mer fokus på verdier.

- 15 En av mine roller i offentligheten er å fungere som fremtidstenker. Dette faget, som ofte er mer av en kunst enn en vitenskap, handler ikke om å spå om konkrete enkeltbegivenheter i fremtiden. Fremtidstenkning er en metode som lar oss drøfte kreftene som former morgendagen i vår tid, og som lar oss danne bilder av mulige fremtider som skal inspirere til debatt, ettertanke og handling.

- 20 Historie har alltid stått sentralt i fremtidstenkning. Ikke fordi vi tror at historien gjentar seg selv - det gjør den gudskjelov ikke. Men historien kan fortelle oss mye om hvordan den konstante faktoren i samfunnsutviklingen - enkeltmennesker og grupper - reagerer på problemer og kriser.

- 25 Og er det noe vi kan lære av historien i dag, må det være dette: så forferdelig som terrorangrepene var, er de alene ikke i stand til å gi oss en dårlig fremtid. Europa har vært herjet av politisk terror og vold fra venstre og høyre i over hundre år, og

erfaringene fra det siste halve århundret er entydige: demokratiet er en mer
30 hardfør organisme enn antidemokrater forestiller seg.

Jo da, tilbakeslag kan følge. 11. september-angrepene førte til Patriot Act, fengselet i Guantanamo Bay og overvåking i en hittil ukjent skala i et fritt samfunn. Men USA har bevart sin sjel gjennom alt dette. Det er og blir verdens
35 ledende liberale demokrati. Det er også de europeiske landene som i lange perioder etter krigen har vært utsatt for terrorkampanjer, som Storbritannia, Tyskland og Frankrike.

I disse dager sies det ofte at terroristen i Oslo har tapt. Og hvis målet var å utløse
40 en seksti år lang borgerkrig mot den påståtte islamske invasjonen, vil han ikke oppnå det. Han får ikke noe folkelig opprør mot de mye omtalte «kulturmarxistene». Å tro at man kan forandre historiens løp ved å drepe 77 mennesker er ikke bare et symptom på et forkvaklet sinn. Det vitner også om manglende forståelse av hva et samfunn er, og hvilke krefter som former det.

45 Men dermed er det ikke sagt at himmelen er skyfri. Det som har hendt er et kraftig varsko om hvor sterkt illiberal tankegang som høyre-radikalisme og islamofobi står i dagens Europa. Om ikke terroristens handlinger støttes av særlig mange, deles hans grunnleggende analyse av millioner på kontinentet. Det
50 inkluderer et ikke ubetydelig antall nordmenn, skal man dømme etter nettkommentarer de siste dagene.

Historien har lært oss at terror som regel foregår mot et bredere ideologisk bakteppe, og tar utgangspunkt i problemer mange opplever som reelle.
55 Venstreterrorismen på 1970-tallet foregikk mot bakgrunn av 1968-opprøret og en generell venstreradikal bølge. Islamistisk terror har sitt utspring i et verdensbilde som i stor grad er formet av tiår med konflikt i Midtøsten.

Så selv om det viser seg at terroristen i Oslo opererte helt på egen hånd, er
60 bakteppet for handlingen noe han stadig kommer tilbake til i sitt mye omtalte kompendium: masse migrasjonen vi nå er vitne til. Vi lever i den største forflytningen av mennesker på kloden siden Folkevandringstiden etter Romerrikets fall, og alt tyder på at det vil fortsette i overskuelig fremtid.

65 Det er mange drivkrefter bak den nye folkevandringen, men en av de viktigste i fremtiden vil være en befolkningsmessig ubalanse mellom land i nord og sør. De

nærmeste tiårene vil eldrebølgen skape et enormt behov for arbeidskraft her i det rike nord, samtidig som det finnes et stort overskudd av reisevillig arbeidskraft andre steder på kloden.

Ifølge EU-statistikk kan Europa frem mot 2050 trenge opptil 50 millioner nye arbeidstakere for å dekke behovene i omsorgssektoren, og fylle tomrommene etter pensjonistene. Det aller meste av denne arbeidskraften vil komme fra land i Asia og Afrika. Resultatet er at befolkningen i det rike nord nærmest uunngåelig vil forandre sammensetning.

I USA anslår demografer at halve befolkningen i 2050 kan ha opprinnelse fra et annet sted enn Europa. Et såkalt «ikke-kaukasisk flertall» er allerede et faktum i sju av landets delstater.

Ifølge Statistisk sentralbyrå vil vi se en lignende utvikling her i landet. Vår dynamiske økonomi krever mye arbeidskraft, og innen 2050 kan vi ha passert over sju millioner innbyggere. Det meste av veksten vil skyldes innvandring, og mye av den vil i sin tur ha sin opprinnelse utenfor Europa. Eller om man vil: Resten av Norge vil følge utviklingen i Oslo, som så ofte tidligere.

Dette enkle demografiske faktum er bakgrunnen for frykten vi nå finner på ytre høyre fløy. Og selv om de er ganske alene i sin tro på at vår sivilisasjon står foran sin undergang, reiser de spørsmål som åpenbart gir gjenklang blant mange velgere: Hvordan vil Norge se ut når én av tre har innvandrerbakgrunn? Hvordan går det med velferdsstaten, helsevesenet, skolen, demokratiet? Hvilke verdier vil landet vårt stå for i en slik fremtid? Hva vil definisjonen av det å være norsk bli?

Dette er spørsmål vi har vært lite villige til å drøfte i Norge og Europa forøvrig, og dermed har ekstremister i stor grad fått rå grunn alene. Når den politiske hverdagen begynner, må vi begynne å se på hvordan vi kan gjøre det. Det liberale samfunnet trenger ikke bare motbilder til ekstremistenes dystopiske fremtidsvisjon av et sharia-styrt «Eurabia».

Vi trenger også motbilder til en langt mer sannsynlig fremtid, som vi allerede kan se avtegne seg i USA. Valget av Obama viser hvordan politikk og demografi er i ferd med å filteres sammen. Om befolkningssammensetningen i USA i 2008 hadde vært som den var i 1980, ville John McCain ha vunnet klart.

Eller om man vil: En overvekt av republikanske velgere finnes blant hvite folk på landet, mens demokratenes maktbasis i stigende grad er brune mennesker i byene. Den amerikanske eldrebølgen vil lenge preges av den såkalte «boomer»-generasjonen av hvite amerikanere, samtidig som innvandrerbefolkningen lenge vil være yngre.

Frykten er at dette på sikt kan føre til en «gråbrun konfliktakse», der trange offentlige budsjetter fører til at tilbud til hvite pensjonister og yngre innvandrere settes opp mot hverandre. Delstaten Arizona fremheves gjerne som en mulig modell for en slik utvikling, som vi altså må unngå.

Vi trenger bilder av fremtiden som realistiske og inspirerende, uten å være utopiske. (Utopier bør liberalere overlate til de politiske ytterfløyene.) Det enkle er ofte det beste. Så hva med å starte med noe som ble sagt av 12 år gamle Henriette til Aftenposten forleden: «Det blir aldri som før. Men jeg tror det blir bedre.»

Henriette kan få rett, men jeg vet at det ikke vil skje av seg selv. Om vi skal skape et bedre Norge blir vi nødt til å gripe fatt i frykten, og dens årsaker - både de innbilte og de høyst reelle. Den gode nyheten er at utgangspunktet etter terrorangrepene knapt kunne vært bedre.

Disse dagene preges av et samhold, en framvoksende enighet om ikke å kneble debatt eller undertrykke meninger og en slående mangel på hevnlyst fra ofrenes og de etterlattes side. Når britiske tabloider sjokkeres av terroristens gode soningsforhold, vet vi at vi er på riktig spor som samfunn.

I en kritisk situasjon for landet har nordmenn virkelig vist hva de er gode for. Samtidig har vi vært velsignet med god ledelse. Kongen, Oslos ordfører og statsministeren har alle vist seg situasjonen verdig. De har sagt mye godt og trøstende, men den største gaven til ettertiden var det Stoltenberg som sto for, med uttalelsen: «Vi vil møte angrepet med mer demokrati og mer åpenhet.»

Denne velformulerte setningen er ikke bare en viktig avstandsmarkering til terroristen og hans meningsfeller, den er også et godt utgangspunkt for politisk arbeid i tiden fremover. For et liberalt parti passer den utmerket, fordi den fokuserer på kjerneverdier. Åpenhet og demokrati - ord som forplikter.

Mange har tolket uttalelsen dit hen at regjeringen ikke vil gå inn for mer overvåkning. «Ingen Patriot Act i Norge», som New York Times skrev. Vi bør holde fast på den fortolkningen lenge. Hvis det skulle vise seg at et stortingsflertall om noen år ønsker å trappe opp overvåkningen ytterligere, så skal vi minne om ordene som alle stilte seg bak i 2011.

Men vel så viktig: mer demokrati og mer åpenhet kan ikke bety annet enn at vi gjennomgår innvandringsdebatten slik den har vært ført her i landet. Det er mulig at den har vært for lite åpen, slik mange har skrevet de siste dagene. Kanskje er det til og med slik, som den danske politikeren Naser Khader hevder i et innlegg, at en hardere innvandringsdebatt av dansk type kan hindre voldshandlinger.

Så langt ser vi ikke mye tilslutning til synet om at vi bør gå i Danmarks fotspor. Det vi isteden ser vi en gryende selvkritikk for tonefallet i debatten, fra sentrale deltakere. Flere prominente høyrebloggere eller blåbloggere innrømmer nå at de kan ha gitt ekstremister for mye spillerom, og at man i fremtiden er nødt til vise sine meningsmotstandere større respekt.

En av de viktigste uttalelsene kommer fra Knut Hanselmann, ordfører for FrP i Askøy kommune. Han sier: «Jeg tror vi vil få en annen type diskusjon når det gjelder innvandring. Ikke bare i valgkampen, men i år framover. FrP er partiet som vil ha minst innvandring i Norge, og det kommer vi fortsatt til å hevde.

Men språkbruken må bli helt annerledes og mer saklig.»

Å legge bånd på seg i debatter - ja, for det er det vi snakker om her - kan høres ut som antitesen til fri meningsbryting. Men det er det motsatte som er tilfelle. Man får ingen meningsfylt og fruktbar debatt uten et minstemål av høflighet og gjensidig respekt. Det er når man omtaler statsministeren som «kulturquisling» eller ser på alle FrP-medlemmer som rasister, at debatten låser seg helt.

Økt demokrati og økt åpenhet må også innebære en heving av kunnskapsnivået om demokratiske prosesser blant en del etniske nordmenn på ytre høyre fløy.

Nei, ytringsfrihet er ikke publikasjonsplikt, slik mange - inklusive terroristen - synes å tro. Aviser, forlag og TV-stasjoner er i sin fulle rett til å avvise ytringer.

I et land der halvparten er på Facebook og 400 000 har sin egen blogg, har det

185 uansett aldri vært lettere å ytre seg enn akkurat nå. Men det gir opphav til en annen misforståelse: siden alle kan ytre seg på Facebook-veggen sin, handler «ekte» ytringsfrihet om å bli lagt merke til. «Folk er frustrerte over ikke å bli hørt gjennom å delta i demokratiske prosesser», som en anonym kommentator skriver på VG Nett.

190

Som en som alltid har gitt min støtte til småpartier må jeg si: velkommen til det parlamentariske demokratiet. Mindretallet blir ofte ikke hørt - slik er det bare. Løsningen finner man ved å studere praksisen til norske småpartier. Sentrumpartienes makt har alltid tatt utgangspunkt i evnen til å inngå allianser og kompromisser. Den som tror noe annet er dømt til å sitte på sidelinjen og være frustrert.

195

Hvis vi lykkes med å engasjere flere av dem som mener seg utestengt, bør vi være rede til å ta debatten. Eller tørre å ta den, som det så ofte sies i våre dager.

200

Vanligvis er det kode for å snakke om alle problemene som etter sigende følger av innvandring. Det får så være. Selvsagt skal vi tørre å ta debatten om språkproblemer, lav deltakelse i yrkeslivet og kvinners situasjon.

205

Men vi må også ha definisjonsmakt. Vi må si fra når den blir ensporet eller sporer helt av. Ta Groruddalen, som har vært gjenstand for elendighetsbeskrivelser i pressen siden man omskrev Stovner til «Stoffner» den gang jeg var ung. I dag sitter folk flest med inntrykket av at problemene i bydelen begynte med innvandringen, mens det i virkeligheten dreier seg om et kompleks av faktorer som sosiale forhold og byplanlegging.

210

Og mer enn det. Vi må reise en innvandringsdebatt som faktisk handler om innvandring. I norsk offentlighet røres innvandrere, flyktninger og asylsøkere oftest sammen i en eneste saus. Et eksempel er meningsmålingen som nylig konkluderte med at over halvparten av nordmenn ønsket seg stans i innvandringen - men som ikke nevnte at innvandringsstoppen fra 1975 fremdeles er gjeldende.

215

En realitetsbasert innvandringsdebatt må også ha et fokus på fremtiden. Hvis flertallet av nordmenn virkelig ønsker å stanse all innvandring må vi kunne kreve en forklaring på hvordan vi får nok hender i omsorgssektoren og fyller tomrommet etter pensjonistene, ikke minst når eldrebølgen treffer oss med langt større kraft enn dagens prognoser tilsier (de baserer seg jo på at vi har

220

innvandring).

225

Vi må absolutt tørre å ta debatten om identitet, om hva det egentlig innebærer å være norsk i dag, og hvordan vår nasjonale identitet vil endre seg med årene. Men vi skal også være nøye med å si fra når identitetsdebatten isteden blir en debatt om de gode, gamle dager. Og når den blir det, kan de av oss som har vært med en stund utfylle bildet. Bevares, Norge var mer oversiktlig for 30-40 år siden, da Deep River Boys var definisjonen av mørkhudet nordmann og spaghetti på boks var det mest eksotiske folk hadde på tallerkenen.

230

Men Norge var også langt kjedeligere enn i dag, med begrenset vareutvalg i butikkene (for ikke å snakke om åpningstidene), dyre utenlandsreiser, én TV-kanal og en presse dominert av partiaviser. Vi kan ikke ha en identitetsdebatt uten å ta med hvordan globalisering og migrasjon har beriket oss.

235

Vi skal tørre å ta debatten om følelser. At innvandring kan skaper usikkerhet og til og med frykt hos mange, er forståelig. Jeg kjenner også foreldre som sender barna sine til andre skoler enn de lokale, fordi de er redde for at språksvake innvandrerbarn fører til et dårligere undervisningstilbud.

240

Men når følelsene bringes på bane, må vi minne om følelsene som sjelden anerkjennes. For eksempel frykten mange innvandrereforeldre har for sine barns fremtid, og som jeg kjenner på daglig. Jeg frykter at min sønn, som er adoptert fra Etiopia, ikke får det livet han fortjener fordi han ser ut som han gjør.

245

Jeg frykter at han skal få døra slengt i ansiktet når han søker jobb eller skaffer seg bolig. Reddest av alt er jeg for at han skal støte på meningsfeller av Oslo-terroristen i en mørk bakgate. Når jeg tenker på Fabian Stang og Jens Stoltenberg, blir jeg beroliget. Så går jeg på nettet, og blir redd igjen.

250

Vi må tørre å reise debatten om velgernes kognitive dissonans. Velgernes evne til å ha to motstridende tanker i hodet samtidig er årsaken til at mange er i stand til å ønske seg lavere skatter og en sterk utvidelse av offentlige tilbud på en og samme tid. Eller full stans i innvandringen, og samtidig flere hender i omsorgen.

255

Vi kan ikke ha tropefrukter midt på vinteren og ferieturer til Thailand, og samtidig stanse globaliseringen. Vi kan ikke nyte godt av utallige produkter av

260

den frie flyten av ideer, varer og kapital, og samtidig leve i den villfarelse at mennesker ikke følger med i den flyten.

265

I et fremtidsperspektiv er dette ikke et moralsk spørsmål, men en praktisk realitet. Innvandring og eldrebølge er, sammen med klimaendringer, overbefolkning og ressursmangel, utfordringer som vil tvinge oss til å gjøre vanskelige valg. Partier som tar opp dette risikerer å bli upopulære i brede
270 velgergrupper på kort sikt, men vil stå mye bedre rustet for fremtiden.

Så jo da, vi skal tørre å ta debatten. Og vi må våge å pløye dypere enn som så, til de mørkere avkroker av våre sinn. For dette handler ikke bare om tonefall eller kunnskapsnivå. Ytterst sett er innvandring og integrering spørsmål som
275 definerer vårt verdigrunnlag og menneskesyn.

Jeg skal gi dere et deprimerende aktuelt eksempel på det. I den første timen etter eksplosjonen i Oslo ble generalsekretæren i Islamsk Råd Norge, Mehtab Afsar, nedringt av journalister fra inn- og utland. De spurte blant annet om han visste
280 noe om terrorangrepet, og om han kjente dem som stå bak.

Muslimer - eller folk som så ut som muslimer, hvilket vil si brune kvinner og menn - ble skjelt ut på gaten og kalt for «muslimsprengere». Det fortelles om fysiske angrep. Mange kvinner i Oslo fikk samme telefon som min søsters nabo
285 fra Djibouti i Afrika, som skulle på jobb i hjemmesykepleien og som sterkt ble frarådet å bruke hijab.

Ingen representanter for statskirken ble nedringt da det viste seg at terroristen kalte seg kristenkonserativ. De ble ikke spurt om de kjente terroristen, eller
290 bedt om å ta avstand på vegne av det kristne miljøet, slik vi vet det ville ha skjedd med Mehtab Afsar om terroristen hadde vært en som kalte seg muslim. Det er heller ikke meldt at folk med synlige kristenkors - eller høye, blonde menn med det PST-sjefen kaller et «arisk utseende» - ble trakassert.

Som Fabian Stang - som i høst kommer til å sette rekord i antall slengere, det er en veldig enkel fremtidsspådom å komme med - så ypperlig uttrykte det i Urtegata moské for noen dager siden: «Morderen var hvit, kristen og bodde i mitt område, men dere stempler ikke meg som drapsmann. Takk for det.»

300 Av alle utviklingstrekk i norsk offentlighet de siste tiårene er reduksjonen av

muslimer og andre mørkhudete innvandrere til representanter for en ensartet gruppe det mest bekymringsfulle. Vi snakker om en de-individualisering som minner sterkt om den som er bærebjelken i autoritær tenkning. I kommunismen sto samfunnsklasse over individet, i nazismen var det rase eller folkegruppe.

Vår tids innvandringskritikere er sjelden så langt ute å seile, men de bruker konsekvent begrepet «kultur» på samme måte. Et godt eksempel fra norsk debatt er setningen som fikk AUF til å anmelde en stortingsrepresentant for rasisme for et par måneder siden: «Det er ingen tvil om at innvandrer gutter blir hissigere enn norske - det ligger i kulturen».

Nok engang er hovedproblemet at tankegangen er så utbredt. Vi finner spor av den i de fleste politiske partier, og som enkeltmennesker har vi alle gjort oss skyldige i det. Jeg bor i en bydel i Oslo som preges sterkt av romfolket som har kommet til Norge de siste årene, og innrømmer at jeg måtte kjempe med min egen gruppetenkning.

Det var først da jeg leste reportasjene om forholdene som romfolket lever under i Romania og Bulgaria, at jeg skjønnte hvor feil jeg tok. Men i disse dager - i sorgens og solidaritetens Oslo - meldes det at butikkeiere i Oslo nekter romfolk å pante flasker (i strid med loven) fordi de etter sigende «ikke vil ha slike folk der».

Prosesen vi kan kalle re-individualisering, det vil si at vi lærer oss å se enkeltmennesket bak gruppebetegnelsen, er ikke triviell. Den krever tid, og den krever kunnskap. Men skal vi ha mer åpenhet og mer demokrati i fremtiden, er den helt nødvendig. I vår retorikk må vi aldri glemme å hamre inn at alle krav på å bli behandlet som individer, i stand til å tenke selv og gjøre sine egne valg.

I min bydel er niqab ikke et uvanlig syn i gatebildet. Som kvinnesaksmann reagerer jeg, fordi jeg faktisk tror niqab og burka gjør det vanskelig for kvinner å ta del i samfunnets goder via arbeid, utdanning og annen sosial omgang. Men å gjøre det til en forbrytelse å bære et plagg som ikke er til plage for andre strider med grunnleggende liberale prinsipper, uansett hva bakgrunnen for bruken er.

Hvis kvinnen selv har valgt å bruke niqab, vil et lovforbud overkjøre hennes rett til å velge å leve som hun vil. Om hun derimot er blitt tvunget, finnes det et lovverk mot tvang og vold i hjemmet. Da slår det liberale prinsippet om færrest

mulig lover inn: heller enn å bruke penger på en lovprosess i Stortinget bør politiet få ekstra ressurser til å etterforske saker der det er mistanke om tvang.

345 Burkaforbudet i Frankrike, minaretforbudet i Sveits og Carl I. Hagens forslag om en «integreringsetat» med rett til å oppsøke alle innvandrersfamilier for å påse at de følger myndighetenes påbud, har det til felles at de umyndiggjør store folkegrupper. Ideen om at individets behov skal underordnes fellesskapet har dype røtter, og kampen mot denne ideen må utkjempes på ny og på ny.

350 Innvandring, integrering og islam blir dermed den viktigste frontlinjen i en større ideologisk debatt om forholdet mellom individ og stat i vår tid. Fronten følger ikke nødvendigvis den tradisjonelle høyre-venstreaksen - i dette tilfellet øker troen på staten og mistroen til individet jo lenger ut til høyre man kommer.

355 I alle disse debattene - og en lang rekke flere jeg ikke har nevnt - må liberalere være høyt på banen. I en tid med illiberale tendenser er liberale stemmer viktigere enn noensinne. Men det er også viktig av praktisk-politiske årsaker, for å sikre at Venstres potensielle samarbeidspartnere i fremtiden har et avklart
360 forhold til disse spørsmålene.

«Måtte du leve i interessante tider», lyder etter sigende en gammel kinesisk forbannelse. Interessante tider er historisk sett preget av forandring, konflikt og usikkerhet. Fremtidstenkningens siste budskap til dere i dag er at århundret som
365 ligger foran oss vil bli svært interessant, blant annet fordi det rommer mange av de viktigste begivenhetene i nyere historie.

Som overgangen fra en oljebasert økonomi til en basert på alternative energikilder. De første virkelig dramatiske utslagene av klimaendringene.
370 Begynnelsen til slutten på Europas og USAs århundrelange hegemoni, og Asias gjeninntakelse av sin historiske rolle som den ledende verdensdelen. Som storstilte endringer i sammensetningen av befolkningen og teknologiske og medisinske nyvinninger vi knapt kan tenke oss i dag.

375 Det ligger i sannhet an til å bli interessante tider. Men de behøver ikke å bli noen forbannelse, om dere får et ord med i laget. Og det får dere. For dere som sitter her kommer til å leve lengre enn noen tidligere generasjon, ifølge demografene. Dere vil være med på å forme politikk og samfunnsdebatt til godt etter 2060,

380 når landet vårt skiller seg minst like mye fra dagens Norge, som dagens Norge
skiller seg fra samfunnet Einar Gerhardsen styrte for femti år siden.

Jeg tror ikke at jeg tar for hardt i når jeg sier at deres generasjon av politikere blir
en av de viktigste i landets historie. Og dere vil være preget av terroren i all
385 fremtid. Alle som var aktive i ungdomspolitikkk i 2011 vil på sett og vis høre til
«Utøya-generasjonen». Jeg har tillit til at dere kommer til å bruke denne
erfaringen til noe positivt. At dere kommer til å innfri Henriettes forventninger
om en fremtid som er annerledes, men bedre.

390

Kilde

Eirik Newths forfatterblogg (<http://newth.net.eirik>)

Emner

22. juli, Antirassisme, Appell, Demokrati, Liberal, Terrorisme, Toleranse, Venstre

395

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/den-viktigste-frontlinjen>

400

405

410

415